

D

CCE PR UNREVISED REDUCED SYLLABUS NSR & NSPR

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

**KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003**

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2023

S.S.L.C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2023

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ದಿನಾಂಕ : 31. 03. 2023]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

Date : 31. 03. 2023]

CODE NO. : **16-S**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथमभाषा — संस्कृतम्

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. & ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(Private Repeater / NSR & NSPR)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 125

[Max. Marks : 125

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
I. 1.	अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । 'दिवाकरः' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) निशाकरः (B) चकोरः (C) सूर्यः (D) चन्द्रः उत्तरम् : (C) सूर्यः	10 × 1 = 10 1

CCE PR/NSR & NSPR(D)/900/7808 (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>‘स्वाधीनः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) पराधीनः (B) आधीनः</p> <p>(C) अन्तर्धानः (D) दैवाधीनः</p> <p>उत्तरम् : (A) पराधीनः</p>	1
3.	<p>‘राजा’ अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति ।</p> <p>(A) राणी (B) राज्ञी</p> <p>(C) रजनि (D) रमणी</p> <p>उत्तरम् : (B) राज्ञी</p>	1
4.	<p>‘भविष्यति’ अत्र एषः लकारः वर्तते ।</p> <p>(A) लट्लकारः (B) लिट्लकारः</p> <p>(C) लुट्लकारः (D) लृट्लकारः</p> <p>उत्तरम् : (D) लृट्लकारः</p>	1
5.	<p>‘भारते’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।</p> <p>(A) प्रथमाविभक्तिः (B) सप्तमीविभक्तिः</p> <p>(C) चतुर्थीविभक्तिः (D) पञ्चमीविभक्तिः</p> <p>उत्तरम् : (B) सप्तमीविभक्तिः</p>	1
6.	<p>भाग्यानि काले फलन्ति । अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) कदा (B) कति</p> <p>(C) कथम् (D) कीदृशी</p> <p>उत्तरम् : (A) कदा</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
7.	<p>‘बालः + तत्र’ इत्यत्र विसर्गस्य अयम् आदेशः भवति ।</p> <p>(A) उकारादेशः (B) रेफादेशः</p> <p>(C) सकारादेशः (D) लोपः</p> <p>उत्तरम् : (C) सकारादेशः</p>	1
8.	<p>पदमेतत् व्यधिकरण-बहुव्रीहेः उदाहरणम् अस्ति ।</p> <p>(A) प्राप्तोदकः (B) दत्तधनः</p> <p>(C) श्वेताम्बरः (D) फालचन्द्रः</p> <p>उत्तरम् : (D) फालचन्द्रः</p>	1
9.	<p>‘पठते बालकाय लेखनीं यच्छतु’ अत्र ‘शतृ’ प्रत्ययान्तं पदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) पठते (B) बालकाय</p> <p>(C) लेखनीं (D) यच्छतु</p> <p>उत्तरम् : (A) पठते</p>	1
10.	<p>अत्र व्याकरणरीत्या शुद्धं वाक्यम् इदं भवति ।</p> <p>(A) नगरस्य बहिः उद्यानम् अस्ति ।</p> <p>(B) नगरेण बहिः उद्यानम् अस्ति ।</p> <p>(C) नगराय बहिः उद्यानम् अस्ति ।</p> <p>(D) नगरात् बहिः उद्यानम् अस्ति ।</p> <p>उत्तरम् : (D) नगरात् बहिः उद्यानम् अस्ति ।</p>	1
II.	<p>चतुर्थं पदं लिखत ।</p>	5 × 1 = 5
11.	<p>इदं जगत् – ईशावास्यम् :: कस्यस्विद्धनम् –</p> <p>उत्तरम् : मा गृधः ।</p>	1
12.	<p>सुरुचिः – उत्तमः :: सुनीतिः –</p> <p>उत्तरम् : ध्रुवः ।</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
13.	दधीचिः – महर्षिः :: वृत्रासुरः – । उत्तरम् : राक्षसः ।	1
14.	राजारामः – शरणागतः :: मोघलसेना – । उत्तरम् : पराजिता ।	1
15.	शचीपतिः – इन्द्रः :: अञ्जनापतिः – । उत्तरम् : केसरी ।	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	8 × 1 = 8
16.	कः भूमिं परितः प्रदक्षिणं करोति ? उत्तरम् : चन्द्रः ।	1
17.	भारतमाता कैः पूजिता ? उत्तरम् : राजराजैः ।	1
18.	भोजः कुत्र हन्तव्यः ? उत्तरम् : भुवनेश्वरी विपिने ।	1
19.	इन्द्रः कस्य तपोवनं वव्राज ? उत्तरम् : दधीचिमहर्षेः ।	1
20.	के मुहुर्मुहुः परिभवं प्राप्नुवन्ति ? उत्तरम् : भगवतः कृपया विहीनाः ।	1
21.	चतुर्विधपुरुषार्थाः के ? उत्तरम् : धर्म-अर्थ-काम-मोक्षाः ।	1
22.	कौ अमरत्वं प्राप्तवन्तौ ? उत्तरम् : श्वेतपारावतौ ।	1
23.	हिमलिङ्ग कदा दर्शनयोग्यं भवति ? उत्तरम् : प्रतिहायनं श्रावणमासे ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	7 × 2 = 14
24.	दधीचेः तपोवनं कथम् आसीत् ? उत्तरम् : दधीचेः तपोवनं हरिणानां विहारैः भ्रमराणां गुञ्जनैः वानराणां क्रीडाभिः नानाविधपुष्पफलैश्च रमणीयम् अवर्तत । बहवः मुनयश्च तपोनिरताः । तेषां मध्ये महता तेजसा देदीप्यमानं दधीचिम् इन्द्रो ददर्श ।	2
25.	कविः कीदृशीं मातरं नमामि इति वदति ? उत्तरम् : पर्वतशिखरवासिनीं दयादृष्टियुक्तां, मङ्गलाङ्गशोभितां चराचरवस्तूनां नायिकाम्, वीणादिवाद्यनादेन सन्तुष्टां राजाधिराजैः पूजितां भारताम्बिकां सर्वदा कविः नमति ।	2
26.	सन्तुष्टः भगवान् विष्णुः किम् अकरोत् ? उत्तरम् : सन्तुष्टो भगवान् विष्णुः – “वंत्स, चिरकालमिदं राज्यं धर्मेणपालय” इति अनुगृह्य ध्रुवं पदमयच्छत् ।	2
27.	प्रजाभिप्रायं स्वीकृत्य चन्नम्मा राजारामं किम् अब्रवीत् ? उत्तरम् : “यथा प्रजाः आदिशान्ति तथा आचरामि । राजाराम ! दत्तं भवतेऽभयम् । शरणागतं रक्षितुं सर्वस्वं परित्यक्षामः इयमस्माकं प्रतिज्ञा” इति चन्नम्मा राजारामम् अब्रवीत् ।	2
28.	पादपजातयः काः ? तासां जन्म कथं भवति ? उत्तरम् : वनस्पति-द्रुम-लता-गुल्माः पादपजातयः । तासां जन्म-बीजात् काण्डात् कन्दात् इति त्रिविधं भवति ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
29.	बुद्धिसागरः मुञ्जं किं प्राह ? उत्तरम् : बुद्धिसागरः मुञ्जं 'यथा त्वं राजाधमः तथैव अमात्याधमो वत्सराजः' । राजा धर्मी भवति चेत् प्रजाः अपि धर्मिष्ठाः भवन्ति । राज्ञः पापे रतिः भवति चेत् प्रजाः अपि पापपरायणाः भवन्ति इति उक्तवान् ।	2
30.	सतां सङ्गः किं किं करोति ? उत्तरम् : सतां सङ्गः दुर्बुद्धिं दूरीकरोति । चित्तम् शुद्धीकरोति । पापं नाशयति । प्राणिषु दयागुणम् अधिकं करोति । सर्वं शुभं जनयति ।	2
V.	सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।	6 × 2 = 12
31.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) ततस्ततः । b) भवतीति । उत्तरम् : a) ततः + ततः → विसर्गसन्धिः/सकारादेशः । b) भवति + इति → सवर्णदीर्घसन्धिः ।	1 1
32.	विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत । a) यथाबलम् । b) चक्रपाणिः । अथवा समासं कृत्वा समासनाम लिखत । a) विषं कण्ठे यस्य सः = b) दिनं दिनं प्रति =	1 × 2 = 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>a) बलम् अनतिक्रम्यः → अव्ययीभावसमासः ।</p> <p>b) चक्रं पाणौ यस्य सः → बहुव्रीहिसमासः ।</p> <p>अथवा</p> <p>a) विषकष्टः → बहुव्रीहिसमासः ।</p> <p>b) प्रतिदिनम् → अव्ययीभावसमासः ।</p>	
33.	<p>वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत ।</p> <p>a) छात्रः अध्येतुं शालां गच्छति ।</p> <p>b) सेवकः ग्रामं गतवान् ।</p>	1 × 2 = 2
	<p>उत्तरम् :</p> <p>a) अध्येतुं = तुमुन् प्रत्ययः ।</p> <p>b) गतवान् = क्तवतु प्रत्ययः ।</p>	
34.	<p>वाक्यदोषं परिहरत ।</p> <p>a) भवन्तः सर्वे अत्र आगच्छत ।</p> <p>b) शङ्करस्य अभिषेकं रोचते ।</p>	1 × 2 = 2
	<p>उत्तरम् :</p> <p>a) भवन्तः सर्वे अत्र आगच्छन्तु ।</p> <p>b) शङ्कराय अभिषेकं रोचते ।</p>	
35.	<p>लकार-वचने लिखत ।</p> <p>a) उदेति ।</p> <p>b) रक्ष ।</p>	1 × 2 = 2
	<p>उत्तरम् :</p> <p>a) उदेति — लट्लकारः, एकवचनम् ।</p> <p>b) रक्ष — लोट्लकारः, एकवचनम् ।</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
36.	<p>विभक्ति-वचन लिखत ।</p> <p>a) वयम् ।</p> <p>b) उद्यमे ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) वयम् – प्रथमाविभक्तिः, बहुवचनम् ।</p> <p>b) उद्यमे – सप्तमीविभक्तिः, एकवचनम् ।</p>	<p>$1 \times 2 = 2$</p> <p>1</p> <p>1</p>
VI.	<p>संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।</p>	$1 \times 2 = 2$
37.	<p>मानवರು ಪುಣ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.</p> <p>People expect good return for their deeds. But they do not like to do good deeds. They do not wish to get punished for their bad deeds. But they indulge in bad deeds.</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>मानवाः पुण्यस्य फलमिच्छन्ति । किन्तु पुण्यं न इच्छन्ति । पापस्य फलं न इच्छन्ति । यत्नतः पापं कुर्वन्ति ।</p>	<p>2</p>
VII.	<p>कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।</p>	$1 \times 2 = 2$
38.	<p>उद्योगं पुरुषलक्षणम् । उद्योगेनैव सर्वं सिध्यति । अतः वयम् उद्योगिनः भवामः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಉದ್ಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣವು. ಉದ್ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗೋಣ.</p> <p>Having a job is man's characteristic/nature. We can get everything with a job. So let us be a job holders.</p>	<p>2</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	5 × 3 = 15
39.	“लीलावती इति ग्रन्थे बहवः विषयाः निरूपिताः खलु” । कः पाठः ? का वदति ? कस्य ग्रन्थः एषः ? उत्तरम् : ‘भारतीयविज्ञानम्’ इति पाठः । अरुन्धती वदति । भास्कराचार्यस्य ग्रन्थः ।	1 1 1
40.	“याचको भूत्वा अत्र अहम् आगतः” । कः पाठः ? कम् अवदत् ? याचकरूपेण कः आगतः ? उत्तरम् : ‘त्यागधनः’ इति पाठः । दधीचिम् अवदत् । याचकरूपेण इन्द्रः आगतः ।	1 1 1
41.	“शरणागतरक्षणं धर्मः इति अस्माकं श्रद्धा” । कः पाठः ? का अवदत् ? शरणागतः कः ? उत्तरम् : ‘अभयदायिनी’ इति पाठः । चन्नम्मा अवदत् । शरणागतः राजारामः ।	1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
42.	<p>“मया भोजो रक्षितः” ।</p> <p>कः पाठः ? कः वदति ? कं वदति ?</p> <p>अथवा</p> <p>“सहसा वह्निमाविश” ।</p> <p>कः पाठः ? के ऊचुः ? कम् ऊचुः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘विवेकोदयः’ इति पाठः ।</p> <p>वत्सराजः वदति ।</p> <p>बुद्धिसागरं वदति ।</p> <p>अथवा</p> <p>‘विवेकोदयः’ इति पाठः ।</p> <p>पण्डिताः ऊचुः ।</p> <p>मुञ्जराजम् ऊचुः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
43.	<p>“प्रशास्त्यस्य केसरी नाम वै पिता” ।</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? केसरी कस्य पिता ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘मारुतेः महिमा’ इति पाठः ।</p> <p>अगस्त्यमुनिः अवदत् ।</p> <p>केसरी आज्जनेयस्य पिता ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IX.	कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	3 × 3 = 9
44.	बल्लाळसेनः । उत्तरम् : कविः : बल्लाळसेनः । देशः : धारानगरम् । कालः : षोडशशतकम् । कृतयः : भोजप्रबन्धः ।	3
45.	कालिदासः । उत्तरम् : कविः : कालिदासः । कालः : क्रि०श० प्रथमं चतुर्थं अथवा पञ्चमं शतकम् । देशः : उज्जयिनी । कृतयः : रघुवंशम्, कुमारसम्भवम्, मेघदूतम् इत्यादयः ।	3
46.	डा० के०एस्० नागराजन् । उत्तरम् : कविः : डा० के०एस्० नागराजन् । देशः : बेङ्गलूरुनगरम् (विल्सन् गार्डन्) कालः : क्रि.श. विशांतिशतकम् । कृतिः : श्री सीतास्वयंवरम्, श्री शबरीविलासम्, गुरुशापम् इत्याद्याः ।	3

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
X.	<p>ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	4 × 3 = 12
47.	<p>यथा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रेऽस्तं गच्छन्ति नामरूपे विहाय । तथा विद्वान् नामरूपाद्विमुक्तः परात्परं पुरुषमुपैति दिव्यम् ॥</p> <p>उत्तरम् : पद्यपाठः - “उपनिषद्वचनम्” तात्पर्यम् - ಹೇಗೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತವೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಮ-ರೂಪಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪರಾತ್ಪರನಾದ ದಿವ್ಯಪುರುಷನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.</p>	3
48.	<p>बालार्काभिमुखो बालो बालार्क इव मूर्तिमान् । गृहीतुकामो बालार्क प्लवतेऽम्बरमध्यगः ॥</p> <p>उत्तरम् : पद्यपाठस्य नाम - “मारुतेः महिमा” ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಸೂರ್ಯನತ್ತ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇರುವ ಬಾಲಹನುಮಂತನು ಬಾಲಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಹಾರಿದನು.</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
49.	<p>आत्मशक्तिवर्धिता विशाल दृष्टिसंयुता द्वेषभाववर्जिता निरन्तरं सुखप्रदा । राष्ट्रसत्त्वधारिणी तमः प्रखण्डखण्डिनी भारतीयभावना विवृद्धिमेतु भारते ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम - “भारतीयभावना”</p> <p>तार्क्यम् : आत्मबलवन्नु हेಚ್ಚಿಸುವ ಔದಾರ್ಯಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ವೈರಭಾವವಿಲ್ಲದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಲವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಅಂಧಕಾರದ ನಾಶಿನಿಯಾದ ಭಾರತದ ಭಾವನೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವರ್ಧಿಸಲಿ.</p>	3
50.	<p>ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत् । तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ॥</p> <p>अथवा</p> <p>चित्तशान्तिदायिनी विरक्तिबुद्धिवर्धिनी भेदभावनाशिनी जनेषु चैक्यकारिणी । दुःखशोकहारिणी भवाम्बुधेश्च तारिणी भारतीयभावना विवृद्धिमेतु भारते ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम - “उपनिषद्बचनम्”</p> <p>तार्क्यम् : ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ (ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ) ಚರಾಚರವಾದ ಅಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಅತಿ ರೂಪದಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ತ್ಯಾಗಭಾವದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಾರದು.</p> <p>ಅಥವಾ</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>पद्यपाठस्य नाम - “भारतीयभावना”</p> <p>तात्पर्य : मनसि शान्तिं शान्तिं निरूपय, वैराग्यं भाववन्न ह्येव, भेदभाववन्न नाशपडिसुव जनरली षकतेयन्नूणु माडुव, दुःखवन्न नाशमाडुव संसार सागरवन्न दारिसुव, नावल्लरो भारतीयुरु एव भावने भारतेदली वर्डिसली.</p>	
XI.	वाक्ये विद्यमानम् अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत ।	1 × 3 = 3
51.	<p>सैन्धवमानय ।</p> <p>अथवा</p> <p>ज्ञानामृतं पीत्वा तुष्टः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : श्लेष ।</p> <p>लक्षणम् : अनेकार्थशब्दविन्यासः ।</p> <p>समन्वयः : अत्र सैन्धवशब्दस्य लवणं अश्वः इति अर्थद्वयम् ।</p> <p>अथवा</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : ‘रूपकम्’</p> <p>लक्षणम् : उपमान-उपमेययोः अभेदः रूपकम् ।</p> <p>समन्वयः : अत्र उपमान-उपमेययोः सौजन्य-सुवर्णयोः अभेदः वर्णितः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
55.	<p>ಹನೂಮತಃ ಜನನಂ ಬಾಲ್ಯವೃತ್ತಾಂತಞ್ಚ ಪಞ್ಚಾನುಗುಣಂ ಲಿಖತ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <ul style="list-style-type: none"> * ಸೂರ್ಯನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸುಮೇರು ಪಾರ್ವತ ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹನುಮನ ತಂದೆಯಾದ ಕೇಸರಿಯು ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. * ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಅಂಜನಾದೇವಿ. ವಾಯುದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಗನ ಜನನ. * ಅಂಜನಾದೇವಿ ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತರಲು ದಟ್ಟ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಳು. * ತಾಯಿಯ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಶಿಶು ಶರವಣನು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ ಈ ಬಾಲನು ಅತ್ತನು. * ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾಸವಾಳದಂತೆ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿದನು. * ಉದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಹನುಮಂತನು ಹಾರಿದನು. 	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
56.	<p>* ಅದೇ ದಿನ ರಾಹುವು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು.</p> <p>* ಹನುಮನು ಶಿಶುವಾದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸವಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸೂರ್ಯನು ಅವನ್ನು ದಹಿಸಲಿಲ್ಲ.</p> <p>* ರಾಹುವು ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಾಲಹನುಮನ ಮೇಲೆ ದೂರಿದನು.</p> <p>* ಇಂದ್ರನು ಬಂದು ಹನುಮನಿಗೆ ತನ್ನ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಹೊಡೆದಾಗ ಅವನ ಎಡ ದವಡೆ ಮುರಿಯಿತು.</p> <p>* ಇಂದ್ರನು ವರವನ್ನು ಹನುಮನಿಗೆ ನೀಡಿದನು.</p> <p>ಅಮರನಾಥಗುಹಾವಿಷಯೇ ಕಾ ಪುರಾಣಕಥಾ ಅಸ್ತಿ ?</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ತಪೋಧನ: ದಕ್ಷಿಣ: ತ್ಯಾಗಧನ: ಕಥಂ ಸಂವೃತ: ? ಸತ್ಯಗೃಹ್ಯ ಲಿಖತ ।</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>* ಹಿಮಾಲಯದ ವರ್ಣನೆ.</p> <p>* ದೇವತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ.</p> <p>* ಜೀವನ-ಮರಣ ಕುರಿತು, ಅಮರತ್ವದ ಕುರಿತು ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಂಕರನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ</p> <p>* ಶಂಕರನಿಂದ ಅಮರತ್ವದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ವಿಷಯದ ವಿವರಣೆ.</p> <p>* ಪಾರ್ವತಿಯ ನಿದ್ರೆ</p> <p>* ಅನುಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೇ ಎರಡು ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಂದ ಶಂಕರನ ವಿವರಣೆ ಕೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
	<ul style="list-style-type: none"> * ಶಂಕರನ ಕೋಪ * ಬೆದರಿದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಂದ ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆ. * ದರ್ಶನ ಕೊಡುವ ಕುರಿತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ * ಶಾಂತ ಶಿವನಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ * ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಶ್ರಾವಣಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ ದರ್ಶನ. <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <ul style="list-style-type: none"> * ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿ ಮಹರ್ಷಿ, ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಪರೋಪಕಾರದಲ್ಲಿ ಜನಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದ. * ವೃತ್ರಾಸುರನೆಂಬ ಕ್ರೂರ, ದುಷ್ಟ, ಪ್ರಜಾಪೀಡಕ ರಾಕ್ಷಸ. * ದೇವತೆಗಳ ಅಸಹನೆ ಇವನ ಕುರಿತು. ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಬಳಿಗೆ ಉಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ. * ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರನ ವಧೆಗೆ ಪರಿಹಾರ. * ಇಂದ್ರನು ದಧೀಚಿಯ ಆಪ್ತಮಕ್ಕ ಬಂದನು. * ದಧೀಚಿಯು ಇಂದ್ರನು ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. * ಇಂದ್ರನು ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಧೀಚಿಯ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು. * ಆನಂದದಿಂದ ದಧೀಚಿಯು ನತ್ಸ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದನು. ಯೋಗದಿಂದ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ. * ದಧೀಚಿ ಮೂಳೆಯಿಂದ ವಜ್ರಾಯುಧದ ನಿರ್ಮಾಣ. * ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ವೃತ್ರಾಸುರನ ವಧೆ. * ಹೀಗೆ ಸ್ವ-ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗದಿಂದ ದಧೀಚಿ ತ್ಯಾಗಧನನಾದನು. 	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XV. 57.	<p>अधोलिखितम् अनच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।</p> <p>भारतीयेतिहासे सुसमृद्धं वैभवोपेतञ्च विजयनगरसाम्राज्यम् । तत्र बहवः राजानः स्वयं काव्यज्ञाः कवीनाम् आश्रयदातारः च अभवन् । तेषु सङ्गमवंशीयः राजा बुक्काऽपि अन्यतमः । एषः कवीनां पोषकः आसीत् । बुक्कस्य पुत्रः वीरकम्पणः । तस्य भार्या एव गङ्गादेवी । एषा प्रतिभासम्पन्ना शीलवती च आसीत् । सा स्वचातुर्येण सरसोक्त्या पाण्डित्येन च वीरकम्पणस्य प्रीतिपात्रम् अभवत् । अस्याः जन्मस्थानं पित्रोः विषयः वा स्पष्टतया नोपलभ्यन्ते । तथापि एषा सामान्यपरिवारे सञ्जाता इति केचनविमर्शकाः कथयन्ति ।</p> <p>प्रश्नाः —</p> <p>i) बुक्कस्य पुत्रः कः ?</p> <p>ii) विजयनगरसाम्राज्यं कीदृशम् आसीत् ?</p> <p>iii) गङ्गादेवी कथं वीरकम्पणस्य प्रीतिपात्रम् अभवत् ?</p> <p>iv) बुक्कस्य वंशस्य नाम किम् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) वीरकम्पणः ।</p> <p>ii) सुसमृद्धं वैभवोपेतं च ।</p> <p>iii) स्वचातुर्येण, सरसोक्त्या पाण्डित्येन च ।</p> <p>iv) सङ्गमवंशः ।</p>	1 × 4 = 4
XVI. 58.	<p>पत्रं लिखत ।</p> <p>धारवाडमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्रा इति मत्वा जन्मदिनोत्सवनिमित्तं दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p>अथवा</p> <p>प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं पितरं/मातरं प्रति पत्रं लिखत ।</p>	1 × 5 = 5

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVII. 59.	उत्तरम् :	
	विरामपत्रम्	
	* सकाशात् -	1
	* सविधे -	1
	* विषयः विवरणञ्च -	2
	* समापनम् -	1
	अथवा	
	पितरं/मातरं प्रति पत्रम् ।	
	* उपक्रमः सम्बोधनं च -	1
	* विषयविवरणम् -	2
	* हस्ताङ्कनम् -	1
	* पत्रसङ्केतः -	1
दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 5 = 5	
राष्ट्रियोत्सवः ।		
अथवा		
परिसरसंरक्षणम् ।		
उत्तरम् :		
i) पीठिका ।	1	
ii) विषयनिरूपणम् ।	3	
iii) उपसंहारः ।	1	